

פניני הרמז

יו"ל ע"י "קהילת הרמה" בירושלים עיה"ק תובכ"א
שע"י יוצאי ישיבה הרמה דלונדון יצ"ו

זמני עיה"ק ירושלים תובכ"א:

הזלה"י - 4:21 / צאת השבת אר"ת - 6:15

בנשיאות עט"ר מרן ראש הישיבה הגאון רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

מפניני רבינו:

ויאמינו בד' ובמשה עבדו. (יד. לא.), אע"פ שכבר ראו בעיניהם גילוי שכינתו ית', וראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי, עם כל זה עדיין זקוקים לאמונה, כי ככל אשר תגדל ההשגה כן צריך להאמין יותר ויותר כי אין סוף לאמונתו ית"ש. וכן אמר מרן (הגרי"ז מבריסק) זצ"ל כשנשאל אם גם לעת"ל כשיתגלה יחודו ית"ש ותמלא הארץ דעה את ד' יהיה שייך עדיין מצות אמונה, ואמר מרן זצ"ל כי שום מצוה לא תהיה בטלה, וגם אז נעמוד בחיוב מצות אמונה.

(מתוך ספר בית אב עה"ת ח"א)

ויאמינו בד' ובמשה עבדו. (יד. לא.), באבן עזרא וז"ל, ויאמינו בד' שהוא אמת והאמינו במשה שהוא עבדו ולא יעשה רק מה שיצונו עכ"ל. ובזה תשלם האמונה לדעת ולהאמין שאדם השלם הוא שאינו עושה רק רצון בוראו. וכן ראיתי אצל רבותי זי"ע. וגם אדם שבעצמו אינו יכול להתגבר על יצרו, אבל עכ"פ יאמין שיתכן דבר זה, ורק המאמין בזה יכול להתחבר להצדיקים ולשיר עמם כדכתיב אז ישיר משה ובני ישראל, וזה שאנו מתפללים ושם חלקנו עמהם.

(שם)

***

קול רבינו [מאמרי השקפה ומוסר]:

מאמר "פרנסת המן"

[מתוך ספר בית אב שיחות - נאמר בשנת תשמ"ב לפ"ק, ותוכן הדברים חיזוק לבני התורה אשר מוסרים נפשם לעמלות בתורה, על אף נסיון קושי הפרנסה הכרוכה בזה]

חדשה בשמים כענין מעשה בראשית וכו' אבל בפלא הגדול אשר יעשה לכם בבקר תראו את כבוד מלכותו

ברמב"ן עה"פ ערב וידעתם וגו' ובקר וראיתם כבוד ד' (טז. ו.), וז"ל: "אבל המן נוצר להם עתה יצירה

זיו השכינה כאמור ברמב"ן, אלא עצם לימוד התורה שלמד מפי הקב"ה, אמירה נעימה היא ההנאה שהחיהו, והוא זיו החכמה שהיה מאכלו.

ועתה נצייר לנו בחינת המן שהוא תולדות האור העליון שנתגשם במן, היינו התענוג שיש לאדם כשזוכה להשגת התורה בעמלו, התענוג הזה הוא עונג זיו השכינה הנמצא בתורה אשר ע"ז אנו מתפללין והערב נא ד' אלקיננו את דברי תורתך בפנינו, אם יתכן לתענוג זה שיתגשם בפרוסת לחם שכשאוכלו מרגיש אותו התענוג והזיו המגיע לו בעמלו בתורה המעלה אותו לחיים עליונים ועונג נצחי מן השמים, זה היה המן.

ואמנם כתב הרמב"ן כי ע"י שראתה שפחה על הים וכו' נעשו ישראל ראויים לאכילת המן, והיינו מחמת שזכו לדעת השגה עליונה מהי, ושו"ר בשפ"א שקנין המן היה באמת רק אחר מתן תורה, והוא מוכן היטב לדברינו כי עד אז היתה רק השגה למעלה ממדרגתם בלתי קיימת, ורק אחרי שזכו לעמל התורה קנו דרגת השגת החכמה קיימת.

וכן מש"כ ברמב"ן שהיינו מה שאמרו שהרגישו במן הטעם שכל אחד חשב אודותיו כי נדבקו במחשבתם, והוא מוכן היטב כי כל אחד לפי דרגא דיליה מרגיש טעם זיו החכמה, כשזוכה להארה בדברי רמב"ם מופלאים מתענג בזיו החכמה של ישוב דברי הרמב"ם, ואם יגע בהבנת הסוגיא מרגיש עונג המסוים בהאיר עיניו בעומק שיטותיה, כי אמנם המחשבה היא ההשגה והוא תענוג זיו החכמה, וכן היה טעם המן לפי מחשבת האוכלו, סוג מסוים של הנאה שנפשו אוותה לה, וכמו שדרשו ז"ל זבת חלב ודבש, חלבה ודובשה של תורה (עי' האמונה והבטחון להרמב"ן, עפ"י דברים רבה ז, ג), ומתוקה מדבש ונופת צופים.

ושפיר מה שכתוב בזה וראיתם כבוד ד', כי זוהי ראיית כבוד שמים מה שזוכים באכילתם זו להשיג גלוי כבודו ית"ש וליהנות מזיו השכינה, וההשגה בתורה הדעת והתבונה הסובבים אותו זהו אמיתת כבוד שמים, וע"ז אנו אומרים "וקדש שמך על מקדישי שמך וקדש בעולמך" שתתגלה אמיתות מלכותו ית"ש והשגת יחודו באמת.

ויש לפי"ז להתבונן עוד כי ענין מן קיים לדורות, וכמאמרם ז"ל מובא בפירש"י עה"פ והיה למשמרת, כשירמיהו הוכיח את בני דורו למה אינכם עוסקים

אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיו וכגבורותיו וכו' ודע כי יש במן ענין גדול, רמזוהו רבותינו במסכת יומא לחם אבירים אכל איש לחם שמלאכי השרת אוכלין דברי ר' עקיבא אמר לו ר' ישמעאל טעית וכי מלאכי השרת אוכלין לחם והלא כבר נאמר לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי [על מרע"ה נאמר ומכל שכן מלאכים עצמם], אלא לחם אבירים לחם שנבלע באיברים והענין הזה שאמר רבי עקיבא הוא שקיום מלאכי השרת בזיו השכינה וכן דרשו ואתה מחיה את כלם כו' ועליו נאמר ומתוק האור ששיגו בו באור טוב טעם.

והמן הוא מתולדת האור העליון שנתגשם ברצון בוראו יתברך ונמצא שאנשי המן ומלאכי השרת נזונים מדבר אחד ור' ישמעאל תפשו מפני שקיומם אינו בדבר המתגשם מתולדת האור שהרי קיומם באור העליון עצמו ומפני זה היו מוצאים טעם במן מכל מה שירצו כי הנפש במחשבתה תדבק בעליונים ותמצא מנוח חיים ותפק רצון מלפניו וכו' כמעלת דור המדבר שהשיגו לזיו השכינה בים כמו שאמרו ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא ומאותה שעה נתעלית נפשם להתקיים בתולדותיו שהוא המן. ועוד שם: "שבני העולם הבא יהיה קיומם ביסוד המן שהוא הזיו העליון כמו שאמרו אין בו לא אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם והן נהנין מזיו השכינה ובני העולם הבא יתקיימו בהנאתן מזיו השכינה בהדבקים בו בעטרה שבראשם" עכ"ל.

להבין דברי הרמב"ן לפי השגתנו, מהו גדר זיו העליון ממנו נתפרנסו ישראל, והיא אכילתן ושתייתן של בני עוה"ב, אין הזיו והזהר הזה אלא ההשגה בחכמה העליונה כי דעת ותבונה סובבים אותו, והיא השגת יחודו וגלוי ית"ש, השגה זו היא חכמת התורה כי הוא ודיבורו חד, כדאיתא **בנפש החיים** (שער ד) דקוב"ה ואורייתא חד, ע"פ **הגמרא שבת** (דף קה.) אנא נפשא כתבית יהבית, אמירה נעימה כתבת יהבת, וכדאיתא ברש"י פרשת בלק עה"פ כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל קל, שעתידים ישראל ללמוד תורה מפי הקב"ה. והוא גופא מה שאמרו צדיקים יושבים ונהנין מזיו השכינה, דהיינו מלימודם תורה מפי הקב"ה.

והיא הראיה שהביאו בגמ' מן הפסוק לחם אבירים אכל איש, הרי מרע"ה היה מקבל תורה מפי הקב"ה ואין הכוונה שחוף מזה אכל לחם אבירים הוא לחם

בתורה ואמרו לו ובמה נתפרנס, והראה להם צנצנת המן לומר ראו בעיניכם המן הזה הוא שנתפרנסו בו אבותיהם, הוי אומר שפרנסת המן קיים לדורות לעמלי תורה.

וכן מוכיח המציאות כי אם שנדמה שבני תורה מתפרנסים כשאר בני אדם אינו כן, אלא אכילתן מן, וכמש"כ החסיד יעב"ץ על המשנה באבות פת במלח תאכל (פ"ו מ"ד): "שפרנסת בני תורה עד היום הוא בנס גלוי, אשר א"א לאחרים להתפרנס במעט שבני תורה מתפרנסים והוא אות ומופת לאמיתות התורה" עכ"ל. פי' שמעט הכמות מחיה אותם ואת בני ביתם, כי מהות המאכל שלהם אינו כלל כזה של אחרים, כי חיותם הוא בעצם מזיו השכינה, ומאור התורה מחיה גם את נפשם וגם את גופם.

ואיננו סוד שאותם שמוסרים נפשם ביגיעת התורה ולנים בעומקה של הלכה ואע"פ שאין להם אלא מעט

הם שבעי נחת גם הם גם ב"ב ושמחים בחלקם בשביעת רצון, ולעומת זה אותם שעזבו ספסלי הלמודים טרודים על המחיה והכלכלה וכל חייהם רדיפה אחת אחרי דאגת הפרנסה. וחושבים שדאגת פרנסה הוא הסיבה לרפיון לימודם, ובאמת הוא להיפך כי רפיון לימודם גרם שלא האכילו אותם מן לחם שמים ע"כ לא מצאו שביעת רצון במצבם.

ואכן חיים כאלה של העמלים בתורה הם כבוד שמים באמת, והם חיים שלמעלה מדרך הטבע להתבונן בזה, וכמש"כ הרמב"ם בסוף הלכות שמיטה ויובל כי "אשר נדבו רוח אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפגי ד' לשרתו ולעבדו וכו' ויהי ד' חלקו ונחלתו לעולם וכו' ויזכה לו בעוה"ז דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ולויים הרי דוד ע"ה אומר ד' מנת חלקי וכוסי אתה תומך גורלי" עכ"ל.

משלחנו של רבינו - שבת שירה:

בגמרא מגילה (דף י:): "ואמר רבי יוחנן מאי דכתיב ולא קרב זה אל זה כל הלילה בקשו מלאכי השרת לומר שירה אמר הקב"ה מעשה ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה", שח רבינו שליט"א על מו"ת הרה"ג רבי משה בלוי זצ"ל (מדברנא דאומתא של היהדות החרדית ויו"ר אגו"י באה"ק בימי קדם) שפעם בליל הסדר סעדו אצלו שרי הממשל הבריטי, ובהגיעו לשפיכת היין באמירת המכות, תמהו השרים לפשר מנהג משונה זה, נענה להם ר"מ והסביר להם שהוא מפני גודל הצער על אבדון הרשעים, בו בעת שביכלתם היה להיות צדיקים גמורים, ולכן שופכים מן היין, כאילו מראים על השתתפות בצער, וכדברי הגמרא מגילה הנ"ל שאפילו הקב"ה כביכול מצטער עליהם עכ"ד.

(מתוך הגדה של פסח 'מבית אב')

לזכר עולם יהיה צדיק

גליון זה הונצח לזכר ולע"נ הטהורה של הגאון הגדול, צדיקא ופרישא, פאר הדור

מרן רבי משולם דוד הלוי סאלאווייציק זצלה"ה

ראש ישיבת בריסק - עיה"ק ירושלים תובב"א

בן לאותו צדיק קודש הקדשים רשכבה"ג מרן הגרי"ז מבריסק זיע"א

וידיד נעורים ליבלחט"א רבינו הגדול מרן ראש הישיבה שליט"א

דמות מופת היה ליראת שמים מדורות עברו, עמל ויגע בתורה כל ימיו, המשיך
שלשלת הזהב לבית בריסק, בחינוך אלפי תלמידים לגדלות בתורה ויראת
שמים, וליישרות הסברא, לחם מלחמת ה' בעוז ובגאה נגד מחבלי כרמו,
והשמיע השקפת התורה בתקופות מחשכים.

נלב"ע בשיבה טובה ביום י"ח שבט תשפ"א לפ"ק

ת. נ. צ. ב. ה.